

RECU LL DE PREMSA

153. COP26 a Glasglow

El balanç de la Cop26, entre la decepció i el possibilisme

Les entitats i els partits ecologistes critiquen la falta d'ambició de l'acord, tot i reconèixer que obre la porta a reduir el carbó

En la Cop27, l'any vinent a Egipte, es veurà si els compromisos es concreten

REDACCIÓ – GLASGOW - 15 novembre 2021

Un operari desmunta una de les sales on s'ha celebrat, a Glasglow, la cimera, que ha aplegat 197 estats i ha aprovat per unanimitat un acord final. EFE.

Les reaccions pel resultat de l'acord assolit en la Cop26 de Glasglow, després de dues setmanes de debat, reflecteixen des de diferents posicions el que la mateixa organització ja reconeixia en fer-lo públic dissabte a la nit: és un acord "imperfecte", que ofereix un balanç desigual. Així, no hi ha grans acords, però sí tímids

avanços i promeses de països rics respecte a l'eliminació dels combustibles fòssils per intentar –no pas assegurar– que el 2030 la temperatura mitjana del planeta no hagi pujat més d'1,5 graus. S'inicia la descarbonització, però progressiva. El fons pels països pobres continua sent una gran assignatura pendent.

La reducció en l'ús dels combustibles fòssils serà a diferents velocitats, i d'aquí sorpreses de darrera hora com la de l'Índia, amb suport xinès, que va aconseguir aprovar una esmena al text final canviant "eliminació progressiva" del carbó per "reducció". Malgrat això, aquest és el primer cop que un document d'una negociació climàtica inclou referències a hidrocarburs. L'enviat especial pel clima dels Estats Units, John Kerry, també va fer costat a aquesta visió: "Cal reduir el carbó abans d'eliminar-lo", va dir, remarcant que l'administració nord-americana es pren "seriosament" els compromisos climàtics, desfent el camí del president Trump, que va treure la primera potència mundial dels acords de París.

Alok Sharma, president designat per l'ONU de la Cop26, va defensar ahir la cimera dient que és en conjunt un "assoliment històric" que "ens posa en el camí d'eradicar el carbó de la història". Més realista va ser el to de la Comissió Europea. La seva presidenta, Ursula von der Leyen, considerava ahir que s'ha aconseguit mantenir viu l'objectiu de limitar l'escalfament, però queda molt per fer encara. "El menys que podem fer és implementar les promeses tan de pressa com es pugui i, aleshores, apuntar més amunt", hi va afegir.

La frustració d'entitats i partits ecologistes davant d'un compromís dels estats que consideren insuficient era patent. Ecologistes en Acció criticava que l'acord, "una obligació dels països a actuar", es manté sense "concretar mesures, temps clars i compromís real de finançament". El coordinador federal de l'Aliança Verda, Juanxo López de Uralde, considerava que els acords "rebaixen encara més, si és possible, l'ambició i donen més vida al carbó". Jennifer Morgan, directora de Greenpeace Internacional, advertia que "l'objectiu de 1,5 graus amb prou feines està viu", però també que s'ha enviat un senyal que l'era del carbó s'està acabant, i "això és important".

D'aquí a dotze mesos se celebrarà a Egipte la Cop27. Allà caldrà explicar els plans per augmentar les retallades d'emissions, i es veurà si els acords sectorials com el de la reducció del metà, automòbils i recursos forestals s'han traduït o no en polítiques concretes.

LES FRASES

Som en el camí d'eradicar el carbó de la història. Alok Sharma. PRESIDENT DE LA COP26.

L'objectiu d'1,5 graus amb prou feines està viu. Jennifer Morgan. DIRECTORA DE GREENPEACE INTERNACIONAL.

Glasglow ens acosta, més que mai, a evitar el caos climàtic. John Kerry. ENVIAT PEL CLIMA DELS EUA.

És un pas en la bona direcció, però la feina està lluny d'estar acabada. Ursula von der Leyen. PRESIDENTA DE LA COMISSIÓ EUROPEA.

COP26: el fracàs de la solidaritat global

L'acord és millor del que es podia esperar, però continuen perdent els de sempre

Sònia Sánchez – BARCELONA - 13/11/2021

Els vilatans caminant per les aigües a Bedono, Indonèsia, un poble costaner afectat per la pujada del nivell del mar. ULET IFANSASTI / GETTY

les "pèrdues i danys" generats, en bona part, pel fum del Somni Americà. De nou, perquè també va ser ell qui va bloquejar aquest punt a París fa sis anys. No ho ha fet sol, esclar. La UE, heroïna de la lluita climàtica, i altres països rics tampoc han volgut comprometre's. "Si és una bona negociació, totes les parts estan incòmodes amb el resultat", deia Kerry en el plenari. Però els més incòmodes resulta que són sempre els mateixos.

Els més pobres han sortit perdent. Continuaran insistint en pròximes cimeres, no defalliran. Però també han perdut una mica els grans contaminants, inclosos els Estats Units, i especialment la Xina i l'Índia, que s'oposaven a accelerar la retallada d'emissions de gasos d'efecte hivernacle. A finals de l'any que ve hauran de presentar nous plans de reducció alineats amb els 1,5 °C. No és pas vinculant, però s'hi han compromès i és molt més del que volien fer. Però en els dotze mesos que falten fins a tenir aquestes propostes, 20 milions de persones més hauran de marxar de casa seva per culpa d'inundacions, huracans i altres esdeveniments climàtics. És la mitjana anual dels últims anys.

La urgència del moment no es correspon en absolut amb el mercadeig de llenguatge diplomàtic en què es converteixen aquestes cimeres. Resulta que cal felicitar-se (a més d'al·lucinar) perquè per primer cop en 25 anys (des de Kyoto) un acord climàtic inclou una menció als combustibles fòssils. Però, en l'últim moment, l'Índia, la Xina, els EUA i fins i tot la UE canvien "eliminar" per "reduir" en un text que ja era molt dèbil: només es refereix a una part del carbó i als subsidis a la resta. Rics i emergents fent una pinça poc habitual. La presència a la cimera de 500 lobistes dels combustibles fòssils potser hi ha tingut a veure. Tornen a perdre els de sempre. Però només perdran els primers. La resta del món vindrà després.

Informació publicada al diari Ara. Dissabte, 13 de novembre del 2021.

CONFERÈNCIA DE GLASGOW

Els acords de la cimera de Glasgow deixen mig planeta insatisfet

Els països pobres lamenten que el pacte estigui fet només a mida dels més rics

ANTONIO CERRILLO – BARCELONA - 15/11/2021

Activistes van escenificar dissabte la mort i el fracàs de la conferència i les poques esperances que la pròxima sigui d'utilitat. Guillermo Garrido / EFE

La secretària executiva de la Convenció Marc de Canvi Climàtic de l'ONU, Patricia Espinosa, admet que "pocs tornen a casa satisfets" després de l'acord assolit dissabte. Moltes altres veus han valorat aquesta cimera que és a cavall entre l'èxit de la conferència de París (2015) i el fracàs de la de Copenhage (2009).

Alok Sharma, president de la COP26: "L'objectiu de 1,5°C viu"

Ara podem dir amb credibilitat que hem mantingut viu l'objectiu 1,5 °C. Però el seu pols és feble i només sobreviurà si complim les nostres promeses i traduïm els compromisos en accions ràpides". "Hem d'avançar junts i complir amb les expectatives establertes a Glasgow, i tancar la gran bretxa que encara queda. Perquè, com va advertir al començament d'aquesta cimera la primera ministra de les Barbados Mia Mottley, dos graus és una sentència de mort".

Patricia Espinosa, secretària del Conveni de Canvi Climàtic: "És la naturalesa del consens"

Encara que buscàvem un acord acceptable per a tothom, pocs tornen a casa completament satisfets; però aquesta és la naturalesa del consens i del multilateralisme". Com a punt més negatiu, Espinosa ha expressat la seva "decepció" per no haver aconseguit sumar el compromís de 100.000 milions de dòlars a l'any en aportacions i per això demana als donants "de fer-ho realitat l'any vinent". "El camí de l'acció climàtica no acaba a Glasgow", ha reblat la mexicana.

António Guterres, secretari general de l'ONU: “La catàstrofe climàtica continua trucant a la porta”

“Lamentablement, la voluntat política col·lectiva no ha estat suficient per superar les profundes contradiccions” entre països i “és hora de passar a la manera emergència”, va lamentar. Guterres va enumerar entre els objectius “incomplets” l'ajuda financera als països més pobres, o “el final dels subsidis als combustibles fòssils, la sortida del carbó o posar preu al carboni”.

Boris Johnson, premier britànic: “És un gran pas endavant”

“Encara queda molt per fer”, va declarar. “L'acord és un gran pas endavant. L'important és que tenim el primer acord per reduir l'ús del carbó i un pla per limitar l'escalfament global a 1,5 °C”.

Laurence Tubiana, director de la Fundació Europea pel Clima: “La producció de petroli i gas encara ha de ser abordada”

“Els compromisos i les reivindicacions assolits en matèria de finançament, boscos i el final del finançament públic dels combustibles fòssils han de traduir-se en polítiques reals. I la producció de petroli i gas encara ha de ser abordada”. “En aquesta COP no s'ha proporcionat ajuda immediata a les persones que pateixen ara. Les pèrdues i els danys han de ser una prioritat a l'agenda de la COP 27”.

Greta Thunberg, activista: “No ens rendirem mai”

La COP26 va ser “un bla, bla, bla”, va proclamar a les xarxes la jove activista sueca, repetint acusacions dirigides anteriorment als líders mundials. “La feina real continua fora d'aquestes sales. I mai, no ens rendirem mai”, va dir.

Vanessa Nakate, activista d'Uganda, Fridays for Future: “Els líders mundials no han estat a l'altura”

“Fins i tot si els líders se cenyissin a les promeses que han fet aquí no s'evitaria la destrucció de comunitats com la meva. Ara mateix, amb 1,2 graus d'escalfament global, la sequera i les inundacions estan matant la gent a Uganda”.

Shauma Aminath, ministra de Medi Ambient de les Maldives: “La compensació per danys és la nostra supervivència”

“Els progressos graduals realitzats no estan d'acord amb la urgència necessària. El que és equilibrat i pragmàtic per a altres parts no ajudarà a les Maldives. La compensació per ‘pèrdues i els danys’ per a nosaltres és una qüestió de supervivència”.

Ursula von der Leyen, presidenta de la Comissió Europea: “Els objectius de París continuen vius”

La COP26 “va mantenir vius els objectius de l'acord de París, i ens dona la possibilitat de limitar l'escalfament global a 1,5 °C”, va afirmar Von der Leyen. “Hem avançat en l'assoliment dels tres objectius que ens vam proposar a l'inici” i “això ens fa la confiança que podem brindar a la humanitat un espai segur i pròsper en aquest planeta. Però no hi haurà temps per perdre: encara ens espera la feina dura”, va afegir.

Svenja Schulze, la ministra de Medi Ambient d'Alemanya: “Va ser molt difícil fins a l'últim segon”

“L'eliminació progressiva del carbó s'ha llançat a tot el món” i ha sorgit un “nou model econòmic”. Li hauria agradat que la redacció sobre el carbó fos “una mica més clara”. Es “va atenuar una mica, però es va mantenir” i va ser “molt, molt difícil fins a l'últim segon”.

Mohamed Adow, director de Power Shift Africa: “La COP26 conté les prioritats del món ric”

“Aquesta cimera ha estat un triomf de la diplomàcia sobre la substància real. La COP26 conté les prioritats del món ric. Els països desenvolupats no han aportat els 100.000 milions de dòlars promesos als més pobres. El progrés és benvingut, però se'n necessita més, incloent l'eliminació del petroli i el gas, i el pas ràpid a les energies renovables.

Fernando Prieto, director de l'Observatori de la Sostenibilitat d'Espanya: “No s'assegura que hi hagi menys gasos d'efecte hivernacle”

“El que s'ha acordat a la cimera no es correspon amb la meta d'1,5 °C. Després de 26 conferències del clima no es garanteix que disminueixin els gasos d'efecte hivernacle. Em temo que el pic d'emissions es doni després de l'any 2030, cosa que continua dibuixant un món molt insegur”.

Informació publicada al diari La Vanguardia. Dilluns 15 de novembre del 2021.

Els Estats més contaminants imposen els seus interessos i el seu llenguatge en la declaració final de la COP26

Agències | 14 novembre 2021 #COP

La Conferència de Canvi Climàtic de l'ONU (COP26) acaba a Glasgow (Escòcia) amb un acord per a cridar als països de tot el món a iniciar l'abandó del carbó, en el que suposa la primera crida mundial a deixar enrere aquest combustible i aconseguir mantenir viu l'objectiu de limitar l'escalfament global a final de segle en 1,5 graus centígrads (°C).

A més, els delegats han acordat impulsar l'acció climàtica i han aprovat les regles de l'article 6 per a crear un marc de treball per als mercats globals de carboni.

La versió final d'aquest document, denominada Paquet Climàtic de Glasgow, manté les propostes malgrat que en el darrer minut Xina i Índia, dos dels

principals emissors de gasos d'efecte d'hivernacle s'hi havien oposat. Això inclou el manteniment d'un llenguatge que estableix la reducció del carbó i els subsidis a combustibles fòssils i emplaça a la pròxima Cimera (COP27) a adoptar nous objectius climàtics.

Els experts són cauts amb les mesures adoptades puguin mantenir viu l'objectiu de 1,5 °C respecte als nivells preindustrials. Però segons informa l'agència Bloomberg, alguns activistes ambientals han mantingut les seves crítiques sobre la falta de compromís de finançament per part dels països rics que han estat pressionats a «fer més» i a ajudar a les nacions en desenvolupament en el seu procés de descarbonització i a gestionar els esdeveniments meteorològics extrems.

Durant el plenari de votació dels textos parcials del Paquet de Glasgow, Lichtenstein i Mèxic han criticat que la cimera no ha estat ni inclusiva ni transparent i han lamentat el llenguatge poc ambiciós en el procés de posar punt final als combustibles fòssils.

Les Illes Marshall han mostrat el seu profund desacord amb el canvi de llenguatge d'última hora i, encara que ha acceptat aquestes modificacions ha volgut mostrar la seva disconformitat. En la mateixa línia, Fiji ha criticat que les novetats en els textos, després de dues llargues setmanes de negociació, s'han introduït en «les últimes hores» i sense el «degut debat», cosa que considera que perjudica especialment els petits estats.

Antigua i Barbuda, en la mateixa línia ha expressat el seu desacord i després de diversos delegats amb la mateixa crítica, el president de la COP26, Alok Sharma, ha demanat perdó per com s'ha desenvolupat el procés i ha entès el «desacord» dels països, encara que ha justificat la manera de fer-ho que ha volgut «protegir el Paquet de Glasgow».

Respecte a l'acord del carbó, el text final de la cimera ha estat criticat fortament pel delegat de Fiji que lamenta que el llenguatge finalment adoptat parla de «reduir» més que «d'abandonar» el carbó. No obstant això, es tracta de la primera vegada que un acord de l'ONU fa un esment exprés als combustibles fòssils.

El text aprovat també crida a posar fi als subsidis ineficients als combustibles fòssils i al fet que els països reforcin les seves retallades d'emissions de gasos d'efecte d'hivernacle en 2030 al final del pròxim any per a limitar l'escalfament i aconseguir l'objectiu del 1,5 °C.

Un altre dels avanços als quals s'han compromès els països és a reforçar els seus plans de reducció d'emissions per a 2030 i a presentar aquest nou compromís al final del pròxim any quan se celebrarà el pròxim cim, la que serà la COP27 en Sharm el Sheij (Egipte).

Els ministres i els negociadors han enviat així mateix un senyal fort per a obrir la porta de sortida als combustibles bruts, amb un acord que crida a fer esforços per a accelerar la reducció del carbó així com a posar fi a les subvencions als combustibles fòssils ineficients.

El 'Paquet de Glasgow' ha estat penjant d'un fil fins el darrer minut per la disconformitat de l'Índia i la Xina en relació amb el llenguatge i s'ha rebaixat «d'eliminar gradualment» el carbó no a «reduir gradualment», la qual cosa ha provocat la resposta enfadada de la Unió Europea i dels països vulnerables.

Finalment, l'acord urgeix els països desenvolupats a, almenys, duplicar en 2025 el seu finançament total per a ajudar els països en desenvolupament a adaptar-se al canvi climàtic respecte a 2019. Així mateix, un altre dels assoliments és que s'ha pogut finalitzar aspectes claus del llibre de regles de París quant a mercats de carboni.

Informació publicada al Diari de Balears. Diumenge, 14 de novembre del 2021.

Cop26, expedient cobert i deures ajornats

ANNA BALCELLS – Diumenge, 21 de novembre del 2021.

Alok Sharma, president de la Cop26, clausurada la setmana passada EFE.

António Guterres, secretari general de l'ONU, valorava així l'acord final aprovat fa una setmana en la cimera del clima de Glasgow: "El resultat de la Cop26 és un compromís que reflecteix els interessos, les contradiccions i la voluntat política existent en el món actual. És un pas important, però no suficient." Tot i la constatació generalitzada de falta d'ambició, alguns participants s'han esforçat a destacar èxits en l'acord "imperfecte" subscrit a la ciutat escocesa. Els EUA, el Regne Unit i la Comissió Europea, per exemple, han subratllat que la cimera ha preservat l'objectiu de delimitar l'escalfament global a 1,5°C, el límit fixat per evitar impactes climàtics irreversibles i incontrolables. Però, en demanar als països que presentin plans de reducció d'emissions més dràstics per a la Cop de l'any vinent, l'acord admet implícitament que els compromisos actuals són insuficients i que, si no es reforcen, la temperatura haurà pujat 2,4°C a final de segle. Rebaixar, com caldria, les emissions globals a gairebé la meitat per al 2030 i aconseguir la neutralitat de carboni per a mitjan segle és, ara per ara, una fita llunyana. Part de la dificultat de descarbonitzar el planeta va lligada al que va passar en l'últim minut de la cimera. Amb el suport de la Xina, l'Índia va aconseguir igualar el compromís sobre l'abandonament del carbó com a font d'energia forçant un canvi en el text final per substituir l'"eliminació" d'aquest combustible altament contaminant per la seva "reducció gradual". Recollia així el reclam dels països del sud de continuar consumint combustibles fòssils per desenvolupar-se, tal com ho va fer abans el nord industrialitzat. "Van canviar una paraula però no poden canviar el senyal que arriba d'aquesta Cop: l'era del carbó arriba a la seva fi", afirma la directora executiva de Greenpeace, Jennifer Morgan, molt crítica amb el compromís "submís" i "dèbil" sorgit de la conferència.

Un altre punt fallit de Glasgow és la falta de solidaritat del nord, responsable de les emissions que han contribuït històricament a escalfar la Terra, amb el sud en els seus esforços per adaptar-se al canvi climàtic i activar la transició energètica. Els països rics han

acceptat doblar aquestes ajudes però, un cop més, sense garanties i sense compensacions als estats vulnerables pels danys soferts a causa de l'alteració del clima. La falta de transparència s'estén al conjunt de la cimera, amb la inexistència de mecanismes per verificar la vigència i la solidesa dels anuncis fets públics pels diferents participants. La Cop26 es limita a cobrir l'expedient i deixa per a la Cop27, que ha de tenir lloc l'any vinent a Egipte, els deures pendents.

Article d'opinió publicat al diari El Punt Avui. Diumenge, 21 de novembre del 2021.

COP26: un acord imperfecte que no satisfà tothom

No es fa prou per assegurar que es mantindrà per sota dels 1,5 °C de cara al 2030, any en què més de 40 estats eliminaran el carbó, però sense els EUA ni la Xina
La UE i els EUA bloquegen la creació del fons per als països pobres

DANIEL POSTICO – LONDRES - 14 novembre 2021

Després de dues setmanes de debat, no s'ha creat un fons per als països pobres, i encara se'ls deuen 87.000 milions des del 2009 EFE.

Els 198 països participants en la cimera sobre el canvi climàtic de Glasgow, la COP26, van arribar finalment ahir a un acord de mínims. El president de la conferència, Alok Sharma, va dir que era un "acord imperfecte", però que va concentrar "consens i suport".

Els compromisos adquirits durant les dues setmanes que ha durat la cimera no garanteixen la reducció de les emissions de gasos amb efecte d'hivernacle en un 45% el 2030, que era l'objectiu per mantenir l'escalfament de la Terra per sota dels 1,5 °C, tal com es va establir en la cimera de París del 2015. La declaració estableix que els principals emissors estaran obligats a

dirigir-se a l'ONU, en la cimera d'Egipte de l'any vinent, per demostrar que estan seguint un pla. L'objectiu final és assolir zero emissions el 2050.

El punt que va endarrerir la cimera un dia ha estat la redacció que feia referència a la fi del carbó i dels subsidis estatals als combustibles fòssils (gas i petroli). La redacció final deia que es comprometien a "accelerar la reducció progressiva del carbó i dels subsidis ineficients per a combustibles fòssils". La Xina i l'Índia van exigir que hi digués "reducció progressiva del carbó" en lloc d'"eliminació progressiva", i l'Aràbia Saudita, que hi digués "subsidis ineficients" en lloc de "subsidis", redactat que obre les portes a interpretacions. Els EUA s'han compromès a eliminar els subsidis. Per contra, Rússia, Austràlia i l'Aràbia Saudita, no.

Vint països han signat un acord de 21.000 milions d'euros per detenir el finançament dels combustibles fòssils a l'estranger. I s'han produït diversos acords sectorials sobre boscos, cotxes, carbó i metà. Pel que fa al carbó, més de 40 països, entre els quals no hi ha Austràlia, la Xina ni els EUA, s'han compromès a eliminar el carbó el 2030, per a les economies més grans, i el 2040, per a les més petites, i a donar 15.600 milions d'euros per ajudar a fer la transició del carbó a les energies netes. Sobre els boscos, 110 països (entre els quals hi ha el Brasil, Rússia, la Xina, el Congo i els EUA, i que cobreixen el 85% de la superfície forestal del món) s'han compromès a posar fi a la desforestació el 2030. S'hi inclou la creació d'un fons públic i privat de 16.500 milions d'euros que anirà a parar a països en via de desenvolupament per reparar terres danyades i fer front als incendis forestals, i també per ajudar les comunitats indígenes. I un altre fons de 1.300 milions d'euros per protegir la conca del Congo, la segona selva tropical més gran del món.

Pel que fa als cotxes, 31 països i alguns dels principals fabricants s'han compromès a eliminar els vehicles de combustió, de benzina i dièsel: el 2035, en els mercats clau, i el 2040, a la resta del món. Quant al metà, el segon gas més contaminant i causant del 25% de l'efecte d'hivernacle, 130 països han signat un conveni per reduir-ne les emissions un 30% el 2030. També hi ha un compromís per entregar els 87.360 milions als quals es van comprometre, el 2009, els països desenvolupats per entregar als més pobres per fer front al canvi climàtic.

LA DATA: 2050. Any en què les emissions seran zero, segons el compromís dels participants en la COP26.

Sense compensacions pels danys

Un altre fracàs de la conferència ha estat que no han pogut crear el fons per als països pobres. Els països en via de desenvolupament volien un pla clar per crear un mecanisme de finançament de pèrdues i danys. Esperen poder-ho aconseguir en la cimera d'Egipte de l'any vinent. Les nacions africanes gasten fins a un 10% del PIB a l'any en adaptació, mentre que els impactes podrien suposar un cop del 20% del PIB a les nacions pobres per al 2050, segons Christian Aid. Mohamed Adow, director del think-tank kenyà Power Shift Africa, va lamentar que "les necessitats de la gent vulnerable del món han estat sacrificades a l'altar de l'egoisme del món ric". Per la seva banda, l'activista mediambiental Greta Thunberg va criticar els compromisos i va avisar que es produiria "un tsunami de rentat d'imatge verda i de manipulació dels mitjans de comunicació". Frans Timmermans, responsable de Canvi Climàtic de la UE, va qualificar l'acord d'"històric".

António Guterres, secretari general de l'ONU, organitzadora de la cimera, va dir que és un compromís que reflecteix els interessos, les contradiccions i l'estat de la voluntat política del món avui dia".

Informació publicada al diari El Punt Avui. Diumenge, 14 de novembre del 2021.

És perillós el resultat de la COP 26 de Glasgow?

Experts en canvi climàtic analitzen si els resultats de la cimera de Glasgow són suficients per a frenar l'escalfament planetari

Esperança Camps Barber / 15.11.2021

Els acords de la cimera del clima que durant dues setmanes ha reunit a Glasgow tècnics i dirigents polítics i socials de tot el món no han estat catastròfics, però tampoc no han estat prou satisfactoris. En aquesta COP26 calia posar el termòmetre a l'aplicació dels acords de París del desembre del 2015, per a reduir l'escalfament del planeta i veure com es treballa i quins són els resultats de les mesures preses fins ara. S'havia de mesurar també el grau de compromís en la reducció de les emissions dels països més contaminants i com aquells que ho són menys els ajuden econòmicament.

El límit dels 1,5 °C sembla a hores d'ara inabastable, però s'ha evitat d'ultrapassar els 3 °C que era el panorama de fa pocs anys. Hi ha, però, la certesa que s'ha aconseguit de transmetre la necessitat de reduir les emissions, que l'horitzó de l'augment de dos graus és millor que el de tres.

Pèrdues i ambició

En aquesta cimera de Glasgow s'ha parlat molt de pèrdues i d'ambició, i, a parer dels experts, s'ha confirmat que es treballa fermament per assolir els objectius de la cimera de París. Amb tot, hi ha pèrdues que ja es consideren inevitables i l'objectiu és intentar que no es repetesquen en més indrets del planeta.

L'ambientòleg Andreu Escrivà explica que a la cimera d'Escòcia molta gent ha treballat de valent per arribar a un seguit d'acords. Es refereix als tècnics, no als polítics que hi han anat a fer-se la fotografia. Reconeix que s'han aconseguit fites, però que el resultat és molt lluny del que s'hauria pogut esperar. "No és un fracàs absolut, però això la fa molt perillosa. Perquè s'han fet prou avanços perquè ens puguem donar un copet a l'esquena i pensar que anem en la bona direcció. I no hi anem." Segons Escrivà, l'esperit d'aquesta COP continua essent el de sempre: l'any vinent ens tornem a trobar i ja veurem què fem. "És cert que s'han accelerat els terminis i que hi ha millores, però encara parlem de 2,4 °C o 2,7 °C, i això està molt per damunt de París, que és de 2 °C, amb la intenció d'anar a 1,5 °C. "La gent diu 's'ha parlat dels 1,5 °C, no és morta aquesta ambició'. Bé, no és morta, però això és com si jo dic que faig dieta i no pare d'afartar-me de cervesa i de gelat. Una cosa és l'objectiu i una altra els instruments", explica gràficament.

Les portaveus de Joventut pel Clima al País Valencià, a qui van blocar el compte d'Instagram perquè havien estat molt crítiques amb la cimera, la consideren lletra morta. "Les nostres sospites i la nostra hipòtesi s'han complert. No hem aconseguit cap gran canvi. Continuem parlant d'un acord per a no superar un grau i mig com ja es deia a l'acord de París. Això és un problema greu perquè un informe de l'ONU ja deia que encara que es complís aquell acord, la mesura seria insuficient perquè la temperatura del planeta augmentaria de 2,7 °C.

Maria José Sanz, la directora del Basque Centre for Climate Change, que ha participat en la cimera, no considera insuficient el resultat de la cimera de Glasgow. Diu que quant als compromisos governamentals, l'ambició ha pujat. "Hi ha tot d'iniciatives que si, es compleixen tant pel que fa a les accions governamentals com per part dels sectors socioeconòmics, ens durien als 1,8 °C. Si ens fixem només en la part governamental, parlem de 2,7 °C, però la part més important és que la direcció és positiva si ho comparem amb què passava fa dos anys", ha dit.

Tomàs Molina, meteoròleg de TV3 i expert en comunicació del canvi climàtic, també acaba de tornar de Glasgow amb una sensació moderadament bona. Diu que és optimista de mena i el fet que cent noranta-vuit països treballen per a frenar l'escalfament és un bon símptoma. "Abans de l'Acord de París, l'evolució de les emissions ens duia a més de tres graus, i això era espantós. Després de l'Acord de París vam baixar a 2,7 °C o 2,4 °C. I ara, després de Glasgow, la gent s'ha compromès a treballar per a arribar una miqueta per damunt dels 2 °C. Però la part millor és que tothom ha expressat la voluntat d'anar més enllà."

És positiu que hi haja un diagnòstic

Molina i Sanz coincideixen a qualificar de positiu que tots els països del món estiguen d'acord a continuar treballant per a aconseguir els objectius de París. "Molta gent parla de Kyoto, però Kyoto va ser un fracàs perquè pràcticament ningú no va signar l'acord. En canvi, a París tothom el signa. La meua experiència, essent allí, és que podem arribar a 1,5 °C", diu Molina, que explica que durant els dies que ha estat a la cimera ha parlat amb vora vint-i-cinc delegats d'alt nivell. Tots, sense excepció, diu, li han comunicat que necessiten la força i la pressió de la societat perquè els canvis que s'han de fer a cada país seran molt notables.

La descarbonització, impossible, ara com ara

Aquests canvis tenen a veure amb una modificació absoluta dels sistemes de producció. Impliquen deixar d'emprar combustibles fòssils, la descarbonització, quan hi ha països que no tenen cap més manera de funcionar.

Sobre el retard en descarbonització del planeta que s'ha acordat en la cimera, María José Sanz hi veu també una part positiva, encara que el desacord del darrer dia, quan no es va poder datar explícitament el final del carbó l'any 2030, en van enterbolir la imatge. "Per a mi, el fet més important és que mai fins ara no s'havia mencionat el carbó en una cimera de la COP; que es mencione ja és un triomf. Que es diga que es reduirà si les condicions són bones, és important. I, a més, en cap moment no s'ha descartat que la reducció siga absoluta el 2030", afirma.

Quan Sanz parla de condicions, es refereix a les aportacions de cent mil milions de dòlars anuals que els països més avançats havien de posar damunt la taula per a ajudar aquells que són en via de desenvolupament a aparcar els fòssils. És un acord que es va prendre a Copenhaguen i que, segons Andreu Escrivà, no s'ha complert. "Els països del nord no es volen fer responsables de la transició verda, són incapaços de posar els cent mil milions damunt la taula. Semblen molts diners, però no ho són, i han de servir als països més pobres per a fer la transició. N'han posat, però no n'hi ha prou."

Tomàs Molina explica que descarbonitzar el planeta representa canviar absolutament la manera de funcionar de molts països, i posa l'exemple de Polònia, que és un país que funciona amb carbó. "El vice-ministre de Polònia em comentava que, evidentment, ells són contraris a llevar els subsidis a les centrals tèrmiques de carbó perquè allà tot funciona amb carbó i no tenen cap alternativa", diu.

Sanz matisa la negativa: "Els països són cauts. El canvi en el sistema energètic ha de ser molt gros i, per tant, ells no s'hi oposen. Diuen que potser necessiten més temps, que amb les dades que tenen no s'hi poden comprometre. Són països emergents i tenen molta població. Fan un esforç, no es comprometen amb una data, però no diuen no a deixar d'emprar combustibles fòssils."

Danys i pèrdues

Tots els experts remarquen que l'objectiu és frenar l'escalfament del planeta. Frenar-lo i retardar-lo per evitar que passen coses com les que va pronosticar el ministre d'Afers Estrangers de Tuvalu quan va fer la seua intervenció amb l'aigua fins als genolls. El mandatari deia que si el planeta s'escalfava d'un 1,5 °C, la seua illa desapareixeria i es preguntava quin estat els donaria un tros de territori perquè ells poguessen tenir el seu estat. I qui pagaria tot això. I aquest dilema entra dins la discussió dels danys i les pèrdues paral·lels a les accions d'adaptació o mitigació. Molina posa d'exemple d'adaptació l'esforç de reomplir artificialment una platja perquè dos mesos després un temporal se la torne a emportar. La mitigació és destinar aquests diners a evitar que això que passa a aquesta platja passe a unes altres.

En tot cas, Tomàs Molina posa dins el sarró de les pèrdues Tuvalu i la resta d'illes del Pacífic que, en un termini molt curt de temps, desapareixeran. "Tuvalu està perdut i nosaltres no farem els jocs olímpics al Pirineu perquè no hi haurà neu. Això també és una pèrdua. D'ací a deu anys o quinze al Pirineu hi nevarà, però molt poc. El paisatge que veurem serà verd i no blanc", diu, per a recordar que fa molt pocs anys ací no es coneixien les nits tropicals, per damunt dels 20 °C, ni les tòrrides, per damunt dels 25 °C, i ara són més que freqüents. Malgrat aquest capítol atribuïble a les pèrdues, a allò que ja és inevitable, la conclusió de Molina és positiva perquè, diu, tota la humanitat és capaç d'arribar a acords.

Hi som a temps?

La idea de la perillositat de les conclusions de la cimera és d'Andreu Escrivà, autor d'un llibre titulat Encara hi som a temps. Ara li repetim la pregunta. "Hi seríem a temps si adoptàrem ara mesures absolutament dràstiques i transformadores. Per això es parla tant del 2030 i dels compromisos, perquè hi ha moltes empreses i molts països que ho fien tot a la neutralitat climàtica el 2050, però quan ens juguem el partit climàtic és d'ací a sis anys o set. El grau i mig és molt lluny, però els dos graus continuen essent possibles i som a temps d'evitar canvis climàtics absolutament catastròfics."

Sobre la utilitat de les cimeres com la que s'acaba de tancar a Escòcia, Escrivà considera que potser ha arribat el moment de practicar el multilateralisme d'una manera diferent del que qualifica reunions hipertròfiques. "Alguna cosa falla a la COP i jo no en tinc la solució, però potser les hem de repensar, perquè més de la meitat de les emissions d'efecte hivernacle s'han produït d'ençà que van començar les COP."

Informació publicada al digital Vilaweb. Dilluns, 15 de novembre del 2021.

Ja se n'han fet vint-i-sis i les emissions pugen!

"Si mirem la realitat, veiem que el món manté, com si no passés res, l'addicció a cremar fòssils"

Pep Puig - 13.11.2021

Aquests darrers dies s'ha reunit la vint-i-sisena Conferència de les Parts (COP26) signatàries del Conveni Marc sobre Canvi Climàtic – CMCC (UNFCCC, per les sigles en anglès) a Glasgow. Vint-i-sis reunions internacionals i les emissions continuen pujant! El text del conveni es va adoptar el 9 de maig de 1992, en la cinquena sessió del Comitè Negociador Intergovernamental, creat per l'Assemblea General de les Nacions Unides el 1990. I es van obrir les signatures a la CNUMAD – Conferència de les Nacions Unides sobre Medi Ambient i Desenvolupament, que es va reunir a Rio de Janeiro el juny de 1992. El conveni va entrar en vigor el 21 de març de 1994.

La finalitat del CMCC és "estabilitzar les concentracions de gasos d'efecte hivernacle a un nivell que impedeixi les perilloses interferències antropogèniques amb el sistema climàtic". El conveni es basa en el principi que "les parts han de protegir el sistema

climàtic en benefici de les generacions presents i futures, sobre la base de l'equitat i d'acord amb llurs responsabilitats comunes però diferenciades i amb llurs respectives capacitats”.

D'ací a poc, ja farà trenta anys que es va reunir la CNUMAD. La COP s'ha aplegat vint-i-sis vegades. Avui sabem les causes, les tendències observades i els impactes de l'escalfament de l'atmosfera arran de la crema de materials fòssils. També sabem que hem d'actuar per evitar la desestabilització del sistema climàtic. I l'acció és ben clara: reduir les emissions dels gasos d'efecte hivernacle (GEH), cosa que vol dir deixar de disposar d'energia basada en la combustió dels materials fòssils (AR6-IPCC).

Però si mirem la realitat, veiem que el món continua mantenint, com si no passés res, l'addicció a la crema de fòssils –una manera de disposar d'energia molt ineficient termodinàmicament i ecològicament. Veiem que les emissions, no solament no s'han estabilitzat, sinó que continuen pujant mundialment. I que els compromisos de reducció per complir amb l'Acord de París (COP21) són ben insuficients per a evitar que l'augment de la temperatura, de mitjana, superi els dos graus a final del segle.

L'informe recent del PNUMA, *Emissions Gap Report 2021*, ens diu que les Contribucions Determinades Nacionalment (NDC, per les sigles en anglès), juntament amb els compromisos de mitigació anunciats per l'any 2030, posen al món en el camí d'un augment de temperatura de 2,7 graus a final del segle, i que per mantenir l'escalfament per sota d'1,5 graus, el món ha d'engegar, amb urgència, polítiques i accions addicionals per a reduir gairebé a la meitat les emissions anuals de gasos d'efecte hivernacle en els vuit anys vinents.

I en l'informe *CCPI2022 – Climate Change Performance Index 2022*, fet per Germanwatch i NewClimate Institute i publicat conjuntament amb Climate Action Network Internacional, presentat en la COP26 –i que es publica anualment d'ençà del 2005–, es pot veure el comportament de 60 països sobre la protecció del clima i qualificats segons un índex que té en compte les emissions de GEH (un 40% del pes), les energies renovables (un 20%), els usos de l'energia (un 20%) i les polítiques climàtiques (un 20%). Els tres primers llocs de la classificació resten buits, perquè no hi ha cap país que assolixi el rang “Very High”. Els països escandinaus – Dinamarca, Suècia i Noruega–, juntament amb el Regne Unit i el Marroc, encapçalen la classificació. Entre els pitjors hi veiem Austràlia, Corea del Sud, Rússia, l'Aràbia Saudita i el Casaquistàn. Respecte de les energies renovables, els pitjors són l'Iran i la Federació Russa.

En el rànquing mundial, l'estat espanyol hi ocupa el lloc 34, mostrant un perfil força baix. El país ha pogut millorar les seves qualificacions de baixes a mitjanes en les categories d'emissions de GEH (passant del lloc 32 al 25) i d'energies renovables (del 38 al 35). Ha millorat l'indicador de Política Climàtica Nacional respecte de l'any passat, tot i que encara és baix (lloc 30). Sobre l'ús de l'energia, el seu indicador continua baix (lloc 37). S'assenyala una manca d'ambició en la política climàtica, especialment en els febles objectius per al 2030, que mostren que no són en línia amb una trajectòria molt per sota dels 2 °C. També es critica l'absència d'un compromís governamental per a eliminar progressivament les subvencions als combustibles fòssils.

Ni Catalunya, ni els Països Catalans no hi surten, en el CCPI2022. El dia que aquest informe inclogui la nostra nació, hi sortirà força malparada, si no és que els nostres governs activen, a partir d'avui mateix i urgentment, les polítiques climàtiques –existents solament en el paper–, redueixen dràsticament les emissions –que no es redueixen allò que caldria–, augmenten moltíssim la generació renovable –estancada de fa força anys– i milloren molt l'eficiència en l'ús de l'energia –aspecte ben menystingut.

Ens ha fet vergonya veure el president de la Generalitat de Catalunya i la consellera del ram fent-se la foto a Glasgow sense cap compromís concret de reducció d'emissions que farà Catalunya d'ací al 2030 –de fet, amb el decret llei 24/2021 de 26 d'octubre, sentencien que Catalunya no complirà allò que diu la llei catalana de canvi climàtic: 50% d'electricitat renovable. Avui, l'electricitat renovable és solament el 16%.

I en compte d'això, es posen a fer “volar coloms”, com ara, dient, a tort i a dret, que volen crear una empresa energètica “pública” – per a fer què? Generar? Transportar? Distribuir? Comercialitzar? En realitat, “públic” significa, per ells, ser en mans de la “seva” administració, no pas en mans de la ciutadania, ignorant el veritable repte del país: treure de les urpes d'ENDESA la xarxa de distribució, i crear una Autoritat Catalana de les Xarxes de Distribució veritablement compromesa amb la transició energètica distribuïda i participada –una “Grid Deployment Authority”, tal com acaba de fer el president dels EUA. A Catalunya, a més de les traves burocràtiques que va posant l'administració, el gran obstacle per a fer real el 100% renovable és l'actual xarxa de distribució.

Enderrocar aquestes traves és condició necessària per a possibilitar que la ciutadania tingui un paper actiu, tal com diu la política de la UE: “Una Unió de l'Energia centrada en la ciutadania, en què aquesta assumeixi la transició energètica, aprofiti les noves tecnologies per reduir les seves factures i participi activament en el mercat, i en la qual es protegeixin els consumidors vulnerables.”

Article d'opinió publicat al digital Vilaweb. Dissabte, 13 de novembre del 2021.

Recull de premsa

Desembre del 2021

153. COP26 a Glasglow

